

JON MIRČA
(ION MIRCEA)

13 PESAMA

(Izbor i prevod s rumunskog Milan Uzelac)

ϕ2012

BIBLIJA BEZ ZNAKA

Ni traga prvobitnom razdvajanju,
Ni pomisli da se tama otcepi od svetla,
voda od kopna, itd.

Ti nisi kao na početku sveta
(ti nisi na početku sveta?)

Ne može ništa da te odene, ni
sećanja jednog premladog roba,
robot: tvoja crvena kosa
tek što je rasuta po zemlji.

Zašto razmišljah o tebi?
Podržah te, ali tek
pošto si se svom težinom oslonio
na mlohavu toljagu.

Biblija bez znaka,
moja desna ruka,
srećna je danas poznajući izbavljenje.

Već hiljade godina kako milujući zemlju
čini mi se da pišem,
perom okrenute piramide, a
na tvojoj koži odražavaju se, i
gube dani iz života, tragovi tela
slično znacima na brdu hartije,
slično majmunima veličine mrava.

UDVOJENE ZVEZDE

Stvara se tajna od nečeg svima znanog:
Sam sam ko udvojene zvezde
Ne priznajem i naročito ne reprezentujem
Licemerstvo sveta.
Znaš li to? Moje tajno oružje je nesećanje i zato,
Mogao bih da vratim se kroz smrt.
Draga, možda imaš osam ruku
I možda 800 likova tvojih ima Tibet,
I možda dugu kosu nosiš preko ekvatora,
Ali, ja sam sačuvao tvoj prvibitni lik
Iako sam potonje izobilje izgubio.

No, zato,
Postoje ljudi koje zaboravljam potpuno.

SVETLOST, JESEN

Jesen plegla po zemlji — možda sanjam —
Njena svetlost je usamljena mumija,
Balsamovana na isti način
Najstarijim biljem, jasminom.
Sunce na nebu i u sećanju oblaka je
Večnih.
Istina je samo u
Treptaju boja prvih magonlija
Smrt shvata: umiranje razuma.

ŠTA

Ikone, jesen

Ikone, jesen na drvetu,

Ikone, jesen na drvetu, ikone, jesen

Šta olišćuje,

Šta razlišćuje,

Kad po mrtvom drvetu

Slikano je samo drvo

Kad po mrtvom drvetu

Slikano je samo drvo

IZ HARFE

Zbunjeno sazvežđe. Duše
vajara izranjaju u vreme plime. Unutrašnji
monolog (materija struže vazduh)
zar tako kasno?
Pod velom i nedeljom, pokadkad
smrt drugih je nenadna.
Samo u sedam dana
Kartagine, kod Sika,
zapomaganje žena iz harfi nežnih:
udaranje jezika o nepca.
O!

***

Ova topla noć je Afrika
sa drugačijim sklopom kontinenata, pustinja i mora.
Hodajući po tepihu zasutim uspavanim pticama
moje čizme — ubiše dve životinje.
Očekuje se drugo postojanje
pod ovim drvetom što raste desno od vode
»bez mirisa, bez majmunica«.

DIJALEKTIKA SLIKE

Munja trepereći svojim vrhom dodiruje
svod lobanje zeca u doba sna;
krin ujedajući jagnje za grlo
odiže ga sa zemlje.

Prva uniforma u tami.
Ujutru otvaram slepoočnicama vrata
kao zatvorenik s rukama
svezanim za leđa. Iako imaginarno,
sve mi je prirodno.
Samo me smrt
jedino ne smućuje. U mišljenju smrti
jedino srce me ne sluđuje.
Od njega
dušmani tvoji mogli bi toliko da nauče.
Kad bi hteli.

RESTITUCIJA

Reč
posle pesme
sunce
u mozgu
uspavanih slavuja;
pogledaj,
jedan mrtav;
umesto pesme
urlik vuka:
Uuuuuuuuuu!

KOSMIČNOST

Pojavljuje se, jasno,
6000 zvezda.
Zemlja čista i snežna,
samrtne oči, plave.

Zemlje čista i seda
postaje vidljiva.
Svetlosti padaju i plaše se,
zar, koji je dan?

6000 zvezda,
svetlosti padaju, plaše se.
Samrtne oči, plave,
u kojem smo danu, sad?

SAZNANJE

Ljubičice u bašti nemaju miris.
Đurđevak ga ima.
Danas je moja duša spoznala prvo biće
bez smrti: selenu.
Ljubičice u bašti nemaju miris.
Đurđevak ga ima.

ZENICA

Kristalna zenica oka
iza nepamtljivo mnogo vremena.
Jedina zvezda u zimskom snu je, stotine
hiljada godina svetli, i druge
stotine hiljada godina
gleda.

Lik dečaka
drhti na svetlosti
kao dete medveda
pre prvog uspavljivanja.

LITICA

Odakle god gledao sam nebo
bilo je viđeno sa ruba litice.

Između tebe i mene
život i smrt
kao okean između zemlje
i daleko gore brodova-mrava.

DELA I DANI

Ne čudi se ako te zavijem u ćutanje
kao što to samo ogledalo može

Iznosim te iz materije
sećajući se svetlosti i bezglasja
prikazujem te na koži bubnja
i suncu dozvoljavam
da prodire
kroz bivše oči životinja.

Napomena

Pesme mog prijatelja Jona Mirče (Ion Mircea) iz Sibiu (Rumunija) preveo sam u leto 1987. u Bukureštu, a objavio nakon dve godine (1989) u dva navrata u časopisu *Stav* u Kikindi, koji je tada uređivao moj drug Milan Kecman. Ovde ih objavljujem ponovo, sećanja radi, na vreme provedeno sa njima u Sibiu, Bukureštu i Kikindi.

Vršac,
jesen 2012.

Milan Uzelac

Ilustracija

<http://news.mail.ru/society/5181224/gallery/>

Ion Mircea (n. 1 septembrie 1947, Sărmaș), poet și scriitor român. laureatul pentru poezie al primului Festival național studentesc de literatură (București, 1969). A absolvit Facultatea de Filologie din Cluj-Napoca, secția română-italiană. Devine membru al Uniunii Scriitorilor (1979) și, ulterior, membru în Consiliul ei de conducere (între anii 1998 – 2002). În 1990, prin ordin semnat de Andrei Pleșu, Ministrul Culturii, este numit redactor-șef al revistei “TRANSILVANIA” din Sibiu. În același an, este ales ca Secretar al Filialei Sibiu a Uniunii Scriitorilor. Ca vicepreședinte și apoi președinte al Centrului European de Poezie și Dialog Cultural Est-Vest “Constantin Noica” din Sibiu (organism înființat printr-o rezoluție a Adunării Generale a Parlamentului European), a organizat două ediții ale Festivalului European de Poezie: prima, în 1992, cu tema “Încotro satul?”, desfășurată în România și Belgia, iar a doua, în 1995, cu tema “Cele două Americi – O viziune poetică”, desfășurată în România, Belgia, Olanda și Spania. Din anul 1999 se stabilește în București. În același an e cooptat ca membru în Consiliul de administrație al “CopyRo”, Organism de gestiune colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, București. În prezent e director în cadrul Institutului Cultural Român.

A publicat volumele de versuri: ISTM (1971), TOBELE FRAGEDE (1978), COPACUL CU 10.000 DE IMAGINI (1984), DIE WÜRDE DER ROSE /DEMNITATEA TRANDAFIRULUI, volum antologic în limba germană, traducere de Reimar Alfred Ungar (1989), PIRAMIDA ÎMPĂDURITĂ (1989), POEZII, antologie de autor (1996), ZALESNENÁ PYRAMIDA A INE BASNE, volum antologic în limba slovacă, traducere de Ondrej Štefanko (2000), ȘOCUL OXIGENULUI (2002), POROROCA, antologie de autor (2004).

Pentru volumul COPACUL CU 10.000 DE IMAGINI, autorul a obținut Premiul pentru Poezie al Uniunii Scriitorilor (1984). În același an, a fost distins cu Premiul special pentru poezie al revistei “Lucaefărul”, iar revistele “Amfiteatru” și “Viața studentescă” l-au declarat, în urma unui sondaj național, “Cel mai popular poet român al anului 1984”.

Antologia POEZII primește Premiul SOROS al Uniunii

Scriitorilor (1997), iar volumul de versuri ȘOCUL OXIGENULUI, Premiul Asociației Scriitorilor din București (2003). Pentru același volum a obținut alte patru premii: Premiul pentru poezie al revistei “Ateneu” (Bacău, 2003), Premiul pentru poezie al Festivalului “Emmia” (Deva, 2003), Marele premiu al Festivalului “Dafora”, acordat de redacțiile publicațiilor de cultură din Transilvania și Banat (Mediaș, 2003) și Marele Premiu pentru poezie al Festivalului internațional “Lucian Blaga” (Cluj-Napoca, 2004).

Ion Mircea este laureat al Marelui Premiu Național de Poezie “Mihai Eminescu” (2012).